

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 258/2024-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek **AGROSPOL 5.TM, s.r.o.**, Hlavná 142, Tesárske Mlyňany, IČO 34 118 381, a **TerraInvestment, s.r.o.**, Hlavná 124, Tesárske Mlyňany, IČO 47 157 658, oboch zastúpených **JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o.**, advokátska kancelária, Štúrova 13, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/191/2020-478 z 30. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. mája 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhujú, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10C/84/2016 sa sťažovateľky žalobou domáhali proti [REDAKOVANÉ], samostatne hospodáriacemu roľníkovi (ďalej len „žalovaný“), vydania kukurice alternatívne zaplata náhrady škody zodpovedajúcej hodnote zožatej kukurice. Svoj nárok odôvodnili tým, že žalovaný zožal tam bližšie špecifikované parcely v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], ktoré sťažovateľky obsiali, pretože ich mali v dlhodobom užívaní.

3. Rozsudkom č. k. 10C/84/2016-320 z 13. júna 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd žalobu sťažovateľiek zamietol v celom rozsahu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3.1. Vec právne posúdil podľa § 15 ods. 2 a § 42i zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“), § 123, § 663, § 131 ods. 1, § 415 a § 420 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka a na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaný je vlastníkom, resp. spoluvlastníkom pozemkov, ktoré sťažovateľky obsiali osivom kukurice na jar v roku 2014, ktorej úrodu žalovaný zožal na jeseň v roku 2014 a sťažovateľkám ju nevydal a ani nezaplatil jej hodnotu. Súd zistil, že Poľnohospodárske družstvo Tesárske Mlyňany (ďalej aj „družstvo“) ako prenajímateľ uzavrelo so sťažovateľkou v 1. rade 2. januára 1996 nájomnú zmluvu, v ktorej však absentovalo bližšie označenie poľnohospodárskej pôdy a ostatnej pôdy v užívaní družstva, preto bola súdom v tejto časti vyhodnotená ako neplatná podľa § 37 ods. 1 a § 41 Občianskeho zákonníka. Na majetok družstva bol uznesením z 18. decembra 1997 vyhlásený konkurz. Súd poukázal na skutočnosť, že zákonom č. 571/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 571/2007 Z. z.“), s účinnosťou od 1. januára 2008 bol § 15 zákona č. 330/1991 Zb. zrušený a do uvedeného zákona bol doplnený § 42i, podľa ktorého rozhodnutie o schválení zjednodušeného rozdeľovacieho plánu urýchleného usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov stráca platnosť okrem iného dňom nadobudnutia právoplatnosti uznesenia súdu o začatí konkurzného konania na majetok poľnohospodárskeho podniku, a to aj vtedy, ak takéto rozhodnutie bolo vydané pred 1. januárom 2008. V dôsledku toho stratili platnosť uvedené rozhodnutia Pozemkového úradu v Nitre o schválení zjednodušeného rozdeľovacieho plánu vykonania urýchleného usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov, z ktorých sťažovateľky odvodzovali svoje užívacie právo k sporným pozemkom, pretože na majetok družstva bol v tom čase vyhlásený konkurz. Vzhľadom na to, že od 1. januára 2008 sa užívateľské pomery k sporným pozemkom vrátili do stavu pred vydaním rozhodnutí pozemkovým úradom, neboli sťažovateľky v čase, keď sporné pozemky obsiali osivom kukurice, ich oprávnenými užívateľmi, ale tým bol žalovaný ako vlastníkom pozemkov. Sťažovateľky preto boli podľa názoru okresného súdu povinné pozemky vydať žalovanému, čo však neurobili, na pozemkoch ďalej hospodárili, čím obmedzovali vlastnícke právo žalovaného, ktorý sám chcel na pozemkoch vykonávať poľnohospodársku činnosť. Keďže žalovaný kukuricu nezničil, ale pokosil ju v rámci výkonu svojho užívacieho práva k pozemkom, ktoré mu patrí, nemožno tento jeho postup považovať za porušenie právnej povinnosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka a ani za postup odporujúci § 415 Občianskeho zákonníka.

4. O odvolaní sťažovateľiek rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 9Co/324/2018-370 zo 6. februára 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny a žalovanému priznal proti sťažovateľkám nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4.1. V celom rozsahu sa stotožnil so záverom okresného súdu, že rozhodnutia Pozemkového úradu v Nitre z 3. mája 1992 č. 8/91 a z 8. novembra 1995 č. 38/95 o schválení zjednodušeného

rozdeľovacieho plánu vykonania urýchleného usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov, z ktorých sťažovateľky odvodzovali svoje užívacie právo k sporným pozemkom, stratili platnosť z dôvodu, že na majetok družstva bol vyhlásený konkurz. Z § 42i zákona č. 330/1991 Zb. v znení účinnom od 1. januára 2008 podľa krajského súdu jednoznačne vyplýva, že rozhodnutie o schválení zjednodušeného rozdeľovacieho plánu vykonania urýchleného usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov stráca platnosť dňom nadobudnutia právoplatnosti uznesenia súdu o začatí konkurzného konania na majetok poľnohospodárskeho podniku (teda nie k 1. januáru 2008, ako to konštatoval súd prvej inštancie). Ak preto družstvo 2. januára 1996 uzatvorilo so sťažovateľkou v 1. rade nájomnú zmluvu, táto stratila nadobudnutím právoplatnosti vyhlásenia konkurzu na majetok družstva platnosť a 1. januára 2008, keď § 42i zákona č. 330/1991 Zb. nadobudol účinnosť, stratila aj účinnosť. Týmto dňom preto sťažovateľka v 1. rade stratila právo disponovať, nakladať a užívať sporné nehnuteľnosti a ak aj 1. marca 2014 uzavrela so sťažovateľkou v 2. rade dohodu o užívaní týchto pozemkov na obdobie od 1. marca 2014 do 31. decembra 2014 a následne do 31. decembra 2015, nemohla byť táto dohoda uzavretá platne. Sťažovateľky v 1. a 2. rade neboli v rozhodnej dobe oprávnené užívať pozemky vo vlastníctve žalovaného a ak ich užívali, konali tak bez právneho dôvodu. Krajský súd sa nestotožnil ani s tvrdením sťažovateľiek, že boli oprávnenými držiteľmi, pretože právny omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia zákona (§ 42i zákona č. 330/1991 Zb.) nie je omyl ospravedlniteľný, a nezakladá tak dobromyseľnosť držby.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľky podali dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodili z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a), resp. § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľiek odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP.

6.1. K namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd uznal, že v dôvodoch rozsudku krajského súdu, ako aj rozsudku prvoinštančného súdu sa nenachádza zmienka o listinnom dôkaze – stanovisku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 21. februára 2017, no tento dôkaz nebol vo veci sťažovateľky rozhodujúci, keďže právne posúdenie veci v kontexte § 42i zákona č. 330/1991 Zb. patrí výlučne do právomoci súdov. Uvedené pochybenie preto podľa dovolacieho súdu nemalo vplyv na správnosť záverov súdov nižšej inštancie.

6.2. Pokiaľ ide o namietané nesprávne právne posúdenie veci, najvyšší súd konštatoval, že všetky dovolacie dôvody uvedené sťažovateľkami smerujú proti právnym záverom prijatým odvolacím súdom. Sťažovateľkami uvedené rozhodnutia boli rozhodnutiami vydanými v správnom súdnictve, pričom ako právnu otázku rozhodujúcu pre vyriešenie predmetného sporu a zároveň otázku, pri ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe, uviedli jeho tvrdenie, že nemohlo dôjsť k strate platnosti rozhodnutí o schválení zjednodušeného rozdeľovacieho plánu vykonania urýchleného usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov, a ani nájomná zmluva z 2. januára 1996 nemohla stratiť platnosť v roku 1997, a už vôbec nie účinnosť k 1. januáru 2008. Dovolací súd poukázal na § 42i zákona č. 330/1991 Zb. a dospel k záveru, že sťažovateľky v konaní nepreukázali existenciu právneho titulu na užívanie sporných parciel, pretože s účinnosťou od 1. januára 2008 bol do zákona č. 330/1991 Zb. doplnený § 42i, ktorý vrátil užívateľské vzťahy vzniknuté dočasne (teda aj k sporným pozemkom) do stavu *de facto* pred vydaním rozhodnutí

Pozemkového úradu v Nitre (a to najneskôr k nadobudnutiu účinnosti zákona č. 571/2007 Z. z., t. j. k 1. januáru 2008, ktorým sa zmenil a doplnil zákon č. 330/1991 Zb.), pretože na majetok družstva bol už 18. decembra 1997 vyhlásený konkurz. To podľa dovolacieho súdu znamená, že konkurzné konanie bolo už aj začaté. Neobstojí preto argumentácia sťažovateľiek, že mali platne uzavreté nájomné zmluvy na sporné pozemky. Sťažovateľky rovnako nepreukázali, že za nájom sporných pozemkov hradili žalovanému, resp. družstvu nájomné alebo platili daň z nehnuteľnosti. Z týchto dôvodov nebola podľa dovolacieho súdu rozhodujúca otázka pravej retroaktivity § 42i zákona č. 330/1991 Zb., keďže aj iný záver dovolacieho súdu s ohľadom na ustálený skutkový stav veci a koncentráciu civilného súdneho konania by nezmenil procesnú situáciu sťažovateľiek.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

7. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenie namietajú, že najvyšší súd im odmietnutím dovolania odňal právo na prístup k súdu. Sú presvedčené, že v podanom dovolaní zreteľne špecifikovali, že dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP spočíval v absencii relevantného odôvodnenia rozsudku krajského súdu, no najmä uviedli nesprávne právne posúdenie takej právnej otázky (aplikácie § 42i zákona č. 330/1991 Zb.), ktorá je pre rozhodnutie ich právnej veci zásadná. Dovolacie dôvody pritom vymedzili spôsobom predpokladaným § 431 až § 435 CSP. Podľa sťažovateľiek preto najvyšší súd arbitrárne posúdil prípustnosť ich dovolania a nedostatočne svoje rozhodnutie odôvodnil. Najvyššiemu súdu vytýkajú, že opomenul reagovať na ich namietané nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keď za nesprávne vyriešenú právnu otázku, ktorá ešte nebola v ustálenej rozhodovacej praxi riešená, považovali otázku, či v dôsledku doplnenia § 42i do zákona č. 330/1991 Zb. s účinnosťou od 1. januára 2008 je možné uvedené zákonné ustanovenie na ich prejednávajúcu vec aplikovať. Zdôraznili, že v dovolaní vymedzili dve právne otázky, a to retroaktívnu aplikáciu právnych noriem a zároveň možnosť aplikácie § 42i zákona č. 330/1991 Zb. v ich veci, teda či boli splnené všetky predpoklady uvedené v právnej norme, a to v súvislosti s konkurzným konaním na majetok družstva, na ktorý sa vzťahoval zákonný nájom podľa § 22 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. Vo vzťahu k tejto druhej otázke, teda k aplikovateľnosti § 42i zákona č. 330/1991 Zb. pritom sťažovateľky tvrdili, že nebola dovolacím súdom vyriešená, a preto prípustnosť dovolania odvodzovali aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Z ich dovolacej argumentácie je zrejmé, že sa nestotožnili s názorom odvolacieho súdu, že došlo k strate platnosti rozhodnutí o schválení zjednodušeného rozdeľovacieho plánu vykonania urýchleného usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov, a teda k neplatnosti nájomnej zmluvy z 2. januára 1996, ktorá trvala až do uplynutia dohodnutej doby nájmu. Následne sa nájom obnovoval vždy podľa § 676 Občianskeho zákonníka na dobu jedného roka, a teda predmetná zmluva nemohla stratiť platnosť v roku 1997 a účinnosť k 1. januáru 2008. V konaní nebolo žalovaným preukázané, že konkurz bol vyhlásený na majetok družstva, na ktorý sa vzťahoval zákonný nájom. V dôsledku uvedeného teda boli sťažovateľky oprávnenými nájomcami predmetných pozemkov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namiatané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľiek z dôvodu jeho neprípustnosti podľa § 447 písm. f) CSP.

9. V kontexte prezentovanej sťažnostnej argumentácie ústavný súd považuje v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že si plne uvedomuje úlohu najvyššieho súdu v civilnom procese, ktorý rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenom spore. Rešpektuje aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania, čo však nevyklučuje, aby ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti následne preskúmal, či právomoc najvyššieho súdu bola realizovaná ústavne konformným spôsobom. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho kontroly iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

10. S ohľadom na námietku sťažovateľiek, že najvyšší súd im odmietnutím dovolania znemožnil prístup k súdu, sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ich ústavnej sťažnosti zameral na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k záveru o neprípustnosti dovolania, a tak k jeho odmietnutiu. Po náležitom preskúmaní napadnutého uznesenia musí konštatovať, že pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanom prípade nezistil.

11. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bolo rozhodovanie o nároku sťažovateľiek na vydanie úrody kukurice alternatívne na náhradu škody, ktorú im mal spôsobiť žalovaný tým, že v roku 2014 zožal tam bližšie špecifikované parcely, ktoré sťažovateľky obsliali, pretože ich mali v dlhodobom užívaní. Predmetné pozemky boli rozhodnutiami pozemkového úradu č. 8/91 z 3. mája 1992 a č. 38/95 z 8. novembra 1995 dané do dočasného užívania poľnohospodárskemu družstvu, ktoré ako prenajímateľ uzatvorilo 2. januára 1996 so sťažovateľkou v 1. rade nájomnú zmluvu a tá následne prenechala sporné pozemky do užívania na základe dohôd sťažovateľke v 2. rade.

12. Konajúce súdy dospeli zhodne k záveru, že nájomná zmluva z 2. januára 1996 uzavretá medzi družstvom a sťažovateľkou v 1. rade nebola z dôvodu jej neurčitosti platná, a preto neboli platné ani následné dohody o prenechaní pozemkov sťažovateľke v 2. rade. Súčasne rozhodnutia pozemkového úradu o schválení zjednodušeného rozdeľovacieho plánu vykonania urýchleného usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov stratili v zmysle § 42i zákona č. 330/1991 Zb. platnosť, pretože na majetok družstva bol uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-33K 266/96-75 z 18. decembra 1997 vyhlásený konkurz, ktorý bol následne zrušený rozhodnutím súdu po splnení rozvrhového výťažku a družstvo bolo k 30. novembru 2017 vymazané z obchodného registra.

13. V danom prípade sťažovateľky činia spornou práve interpretáciu a aplikáciu § 42i zákona č. 330/1991 Zb. tvrdiac, že v ich prípade bolo predmetné ustanovenie aplikované v rozpore

so zákazom retroaktivity právnych noriem a zároveň ani neboli splnené zákonné podmienky na jeho aplikáciu.

14. Z dôvodovej správy k zákonu č. 571/2007 Z. z. (ktorou bolo do zákona č. 330/1991 Zb. doplnené ustanovenie § 42i) vyplýva, že zákonodarca predmetnou novelou pristúpil k podstatnej zmene týkajúcej sa zjednodušených a zrýchlených postupov, ktoré umožňovali dočasné riešenie vlastníckych a užívacích pomerov k pozemkom na čas do schválenia projektu pozemkových úprav alebo do zániku poľnohospodárskeho podniku hospodáriaceho na pôde bez právneho nástupcu alebo do rozhodnutia o odňatí pozemku z poľnohospodárskej pôdy. Novelou zákona sa zrušil zjednodušený a zrýchlený postup podľa § 15 zákona č. 330/1991 Zb., ktorý umožňoval tým, ktorí o to požiadali, vyčleniť im vlastnícky patriace pozemky alebo pozemky do náhradného užívania na čas do schválenia projektu pozemkových úprav alebo do zániku podniku, ktorý hospodári na pôde bez právneho nástupcu, alebo do rozhodnutia o odňatí pozemku z poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Štát od roku 1991 zabezpečoval práce súvisiace s vyčleňovaním pozemkov, ako aj finančné náklady s tým spojené, avšak z dlhodobého hľadiska bolo nutné konštatovať, že oprávnené požiadavky boli už uspokojené, pričom postupy podľa predmetného § 15 zasahovali do práv vlastníkov na pozemkoch, ktoré boli vyčlenené do náhradného užívania.

15. Sťažovateľky v prvom rade vytýkajú najvyššiemu súdu arbitrárne posúdenie prípustnosti ich dovolania, keďže napriek explicitnému vymedzeniu dôvodu prípustnosti aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sa najvyšší súd ich nastolenou zásadnou právnou otázkou vôbec nezaoberal. Sú presvedčené, že dovolacie otázky vymedzili dostatočne jasne a zrozumiteľne, preto mal najvyšší súd pristúpiť k meritórnemu prieskumu ich dovolania.

16. Z relevantnej časti napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd po poskytnutí teoretických východísk o povinnosti dovolateľa náležite vymedziť právnu otázku skonštatoval, že sťažovateľkami sformulovaná dovolacia otázka týkajúca sa aplikácie § 42i zákona č. 330/1991 Zb. spôsobom, ktorý predstavuje neprípustnú retroaktivitu, nebola v ich právnej veci rozhodujúca, a to s ohľadom na súdmi nižšej inštancie ustálený skutkový stav (bod 41 napadnutého uznesenia). Uviedol, že sťažovateľky v konaní nepreukázali užívací titul k sporným parcelám vo vlastníctve žalovaného, pričom zdôraznil, že § 42i zákona č. 330/1991 Zb. (prijatý novelou zákona č. 571/2007 Z. z.) vrátil užívateľské vzťahy vzniknuté dočasne, t. j. aj k sporným pozemkom do stavu *de facto* pred vydaním rozhodnutia pozemkového úradu o schválení zjednodušeného rozdeľovacieho plánu.

17. Ústavný súd na tomto mieste pripomína, že mu neprislúcha prehodnocovať skutkové a právne závery všeobecných súdov v prípade, ak nejde o otázky ústavnoprávneho významu. Právomoc ústavného súdu je totiž založená výhradne k prieskumu rozhodnutí z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, t. j. či v konaní alebo v prijatom rozhodnutí neboli dotknuté ústavou garantované práva alebo slobody účastníka, či konanie bolo vedené v súlade s týmito princípmi a či ho možno ako celok považovať za spravodlivé. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatuje, že postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu, výklad iných než ústavných predpisov, ako aj ich aplikácia pri riešení konkrétnych prípadov sú vecou všeobecných súdov (pozri napr. I. ÚS 81/2024).

18. Závery prijaté najvyšším súdom vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP ústavný súd nepovažuje za ústavne neudržateľné. V prejednávanej veci sťažovateľiek nebolo

sporné, že dotknuté pozemky boli vo vlastníctve žalovaného, pričom schválením zjednodušeného rozdeľovacieho plánu boli vyčlenené do bezplatného náhradného užívania družstvu, ktoré následne ako prenajímateľ uzatvorilo so sťažovateľkou v 1. rade nájomnú zmluvu, ktorá bola pre jej neurčitost' konajúcimi súdmi vyhodnotená ako neplatná. Najvyšší súd v súvislosti s konštatovaním o neunesení dôkazného bremena sťažovateľiek, čo sa týka ich oprávnenia užívať pozemky vo vlastníctve žalovaného, poukázal taktiež na skutočnosť, že sťažovateľky v konaní nepreukázali ani platenie nájomného či dane za sporné pozemky. Podstatným bol teda v danom prípade záver konajúcich súdov, že sťažovateľky nepreukázali žiadny titul, ktorý by ich na užívanie pozemkov vo vlastníctve žalovaného v rozhodnej dobe oprávňoval, pričom sporné pozemky odmietli žalovanému napriek jeho výzve vydať a naďalej na nich hospodárili. Zodpovedanie otázky neprípustnej retroaktívnej aplikácie § 42i zákona č. 330/1991 Zb. potom nemalo v danom prípade relevanciu a neprinieslo by pre sťažovateľky iný výsledok súdneho konania, tak ako to skonštatoval najvyšší súd v napadnutom uznesení.

19. Súčasne sťažovateľky tvrdia, že dovolací súd sa nedostatočne vysporiadal aj s namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá podľa ich názoru spočívala v absencii náležitého odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu.

20. Z dôvodov napadnutého uznesenia pritom vyplýva, že najvyšší súd považoval predstreté argumenty sťažovateľiek v tomto smere za „zmiešané“ s dôvodmi namietaného nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 CSP. Uviedol, že vadu nedostatočného odôvodnenia v rozsudku krajského súdu či v jeho postupe neidentifikoval, pričom sa vyjadril aj k námietke tzv. opomenutého dôkazu – stanoviska Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 21. februára 2017 (bod 30 napadnutého uznesenia).

21. Ústavný súd musí prisvedčiť výhrade sťažovateľiek, že najvyšší súd poskytol vo vzťahu k uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP skutočne pomerne strohé odôvodnenie nezaoberajúce sa detailne ich dovolacou argumentáciou. Napriek tomu však nevidel dôvod na svoju kasačnú intervenciu, a to aj s ohľadom na predstretú sťažnostnú argumentáciu, v ktorej sťažovateľky nešpecifikovali, na ktoré zásadné námietky nedostali odpoveď. Je pritom zrejmé, že najvyšší súd pri riešení prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP poukázal aj na konkrétne závery prijaté súdmi nižšej inštancie a ich skutkové zistenia.

22. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že v tomto konkrétnom prípade nie je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces a nedošlo ním k takému extrémnemu vybočeniu z princípu spravodlivosti, ktoré by mohlo nadobudnúť ústavnoprávnu intenzitu. Niet preto žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

24. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľiek uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. mája 2024

Miloš Maďar
predseda senátu